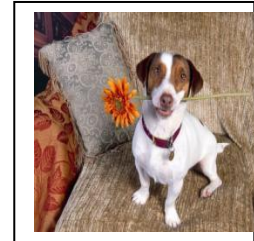

A kutyák szopornyica okozta fertőző betegsége

A szopornyicát (FCIC: febris catarrhalis infectiosa et nervosa canum) a Paramyxoviridae családba tartozó Morbillivírus genus okozza. A szó jelentése: **taknyosság**, nem véletlenül. A betegség kezdeti szakaszában ugyanis felső légúti tünetek dominálnak. Régebben nevezték még taknyoztató nyavalyának, szopornyikának és zsigorának is. Korábban széles körben előfordult, manapság - hála a vakcinációnak – egyre ritkábban, inkább csak menhelyi, talált, illetve nem kellőképpen oltott állatoknál fordul elő. **A betegség emberre nem veszélyes.**

A szopornyicára a kutyán kívül fogékony még a farkas, a róka, a menyétfélék, a nagymacskák (oroszlán), a grönlandi foka, és a delfin is. A vírus aerogén úton (levegő közvetítésével) jut be a szervezetbe, de állataink megfertőződhetnek fertőzött orrváladékkal, illetve vizelet révén is.

A betegségnek 3 megjelenési formája van, az előrehaladottságnak megfelelően.

Az **első szakasz** a megfertőződéstől az 1. hétig terjedő időszak. Ilyenkor a vírus a felvétel után a toroktájéki nyirokszövetekben szaporodik el, majd a vérbe kerül, és nagyon magas, akár **40-41 fokos lázat** alakít ki. A betegsége úgynevezett **kettős lázcsipke** jellemző, ami azt jelenti, hogy az első lázas állapot után 2-3 lázmentes nap következik, majd az állat újra belázasodik. Bár a szervezet a vírus ellen ellenanyagokat termel, és elméletileg van lehetőség a gyógyulásra, ez a tapasztalatok alapján mégsem szokott sűrűn előfordulni. A magas láz nagyfokú levertséggel, bágyadtsággal, és az ellenállóképesség csökkenésével jár. Egyéb tünetként kötőhártyagyulladás, és savós orrfolyás figyelhető meg.

A **második szakasz** az 1.-2. hétre tehető, amikor a legyengült szervezetet egyéb kórokozók (főleg gennykeltő baktériumok, mint pl.: Bordetella bronchiseptica, Pasteurella multocida) támadják meg, ez pedig szövődmények kialakulásával jár. Az elváltozások érintik a szemet (szaruhártyahomály, gennyes kötőhártyagyulladás), a felső-, és az alsó légutakat (hurutos-gennyes orrfolyás, hurutos tüdőgyulladás) a gyomor-, és bélcsatornát (hurutos gyomor-, és bélgyulladás), a bőrt (a talppárnák, és az orrtükör bőrének megvastagodása), és a fogakat (barnás elszíneződés kialakulása a fogzománcon, ami az átvészelt állatokon egy életre megmarad).

A **harmadik szakasz** a 2.-6. hétre tehető, amikor már az idegrendszeri elváltozások dominálnak: ferde fejtartás, remegés, fogcsattogtatás, generalizált, az egész testre kiterjedő görcsök, főleg a hátsó lábakon kialakuló bénulás, úszókúszó mozgás, valamint öncsonkításig fajuló viszketésgérezés. Mivel a betegség agyvelőgyulladás kialakulásához vezethet, és ennek idegrendszeri tünetei az állatok 95%-át elpusztítják, túlélésre tehát nem sűrűn lehet számítani.

A túlélő 5%-ban pedig nagyon gyakran alakul ki idegrángás, illetve elbutulás, ami már állandósul, és nem gyógykezelhető. A gyakran kialakuló tudatzavar miatt az öntudatlan állapotban lévő állat a gyerekekre is veszélyes lehet, őket megharaphatja, ezért a tünetek függvényében az állat további sorsa, és az euthanasia (végleges elaltatás) is megfontolandó. Öreg kutyák esetében diffúz sclerózis figyelhető meg. Látens (lappangó) toxoplasmosis a betegség kialakulását elősegíti.

A betegség gyógykezelése csak akkor kecsegtet sikerrel, ha azt időben sikerül felismerni, és azonnal gyógykezeln. Az első szakaszban minél korábban, általában az 1.-4. nap között intravénásan beadott **ellenszérum** hatására a gyógyulási esély kedvező. A később beadott szérum már nem tudja utolérni a vírust, mivel az elbújik. A másodlagos fertőzések megelőzésére széles spektrumú antibiotikum, az egyéb tünetekre (kötőhártya-, illetve orrgyulladás) pedig szem-, és orrcseppek, nyálkaoldók, és hörgőtágítók szükségesek. A második szakaszban a gyógyulási esély kétes. Az előbbi készítmények mellett még hányás-, és hasmenéscsillapítókra is szükség van. A harmadik szakasz prognózisa nagyon rossz. Ilyenkor meg lehet kísérelni görcsoldók, gyulladáscsökkentők (glükokortikoidok), és B₁ vitamin adását, de ha a folyamat generalizálódik, akkor az állat menthetetlen.

A szopornyicával szembeni harc nem a kezelésnél, hanem a **megelőzésnél** kezdődik. A kölyköket ne vigyük ki az utcára sétálni, és ne engedjük idegen fajtársaik közelébe, pláne ha azok nem voltak kellőképpen immunizálva. Tény, hogy nem a legolcsóbb, de mindenképpen a legbiztosabb, ha állatainkat a kezdetektől az állatorvos útmutatásai alapján oltatjuk be. Az állatorvos a kölyökkori sorozatoltás során a kéthetente ismétlődő oltásokkal felkészíti a kiskutyákat a szopornyica elleni védelemre, így azok stabil alapimmunitást szereznek. **Mivel még a betegséget átvészelt állatokban sem alakul ki életre szóló immunitás, ezért felnőtt, és idősebb állatok esetében is fontos a szopornyica elleni emlékeztető kombinált oltások évenkénti beadatása!**

Összeállította:

Dr. Sütő András
Kisállatgyógyász klinikus szakállatorvos